

Lausunnon antaminen jätelautakunnalle koskien jätteen kuljetusjärjestelmää

87/14.06.00/2019

YMPLA 11.06.2019 § 30

Forssan kaupungin jätelautakunta pyytää lausuntoa jätteen kuljetusjärjestelmästä. Jätelautakunnan on päätettävä jätteenkuljetusjärjestelmästä Akaan, Forssan, Humppilan, Jokioisten, Koski Tl:n, Loimaan, Oripään, Punkalaitumen, Sastamalan, Someron, Tammelan, Urjalan ja Ypäjän kuntien osalta, koska näissä kunnissa ei ole vielä lainvoimaista päätöstä asiassa. Tällä hetkellä näissä kunnissa kiinteistön haltija kilpailuttaa itse jätteenkuljetuksensa. Kyse on *kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta*. Rambol Finland Oy on selvittänyt jätteenkuljetuksen tilannetta em. kunnissa. Selvitys on oheismateriaalina. Selvitys ei koske sako- ja umpikaivolietteitä eikä biojätteitä.

Jätelautakunta on viimeksi päättänyt ko. kuntien jätteen kuljetusjärjestelmistä vuonna 2015. Tällöin kunkin kunnan osalta päätettiin, että jätteenkuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämänä. Päätökset kumoutuivat korkeimmassa hallinto-oikeudessa 2018.

Jätelain mukaan asuinkiinteistöllä syntyvän jätteen kuljetukseen on kaksi vaihtoehtoa, joko *kunnan järjestämä jätteenkuljetus* tai *kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus*. Jätteen saa kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa ottaa kuljetettavakseen vain kunta tai jätteen kuljettaja, joka toimii kunnan lukuun.

Kunta voi päättää, että kiinteistöittäinen jätteenkuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa (*kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus*), jos:

- 1) tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin (Jätelaki 35 §);
- 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle (Jätelaki 37 §);
- 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan (Jätelaki 37 §).

Kunta voi päättää, että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus koskee lajiltaan tai laadultaan tietyntyyppistä jätettä.

Jos jätelain asettamat edellytykset perustellusti täyttyvät, voi jätelautakunta valita kahden kuljetusjärjestelmän välillä. Ramboll Finland Oy:n selvityksessä on tarkasteltu jätelain asettamien edellytysten täyttymistä.

Lausunnossa pyydetään ottamaan kantaa kumpaa kuljetusjärjestelmää puolletaan ja millä perusteella.

Ympäristölupalautakunta on samasta asiasta edellisen käsittelyn aikana antanut lausunnon Forssan jätelautakunnalle 14.5.2013, § 31, missä todetaan mm., että

- kuljetuspalveluita on kattavasti ja luotettavasti tarjolla ja asukkailla ja kiinteistöyhtiöillä on mahdollisuudet saada kilpailukykyinen tarjous jätteenkuljetuksista kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin;
- kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa Forssassa ei ole tullut tietoon, että terveydelle tai ympäristölle olisi aiheutunut haittaa tai vaaraa.

Ramboll Finland Oy on laajan selvityksen johtopäätöksissä todennut seuraavaa:

”Tehtyjen paikkatietopohjaisten analyysien ja selvitysten perusteella voidaan todeta, että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus Forssan kaupungin jätelautakunnan alueella täyttää jätelain 35 ja 37 § mukaiset vaatimukset.

Näin ollen tehdyn tarkastelun perusteella ei ole laillista estettä valita jätelain 37 § mukaiseksi kuljetusjärjestelmäksi kiinteistön haltijan järjestämää jätteiden kuljetusta tarkastelun kohteena olleissa kunnissa.”
(NSÄ)

Lisätiedot: ympäristöpäällikkö Niina Salminen-Åberg,
p. 03 41415267 tai niina.salminen(at)forssa.fi

Ympäristöpäällikkö: Ympäristölupalautakunta toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Lautakunta katsoo, että tehty kuljetusjärjestelmäselvitys tuo hyvin esiin vaadittavat kriteerit ja niiden toteutumisen arvioitaessa kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen laillisuutta. Tehdyn selvityksen ja vuosien varrella saatujen kokemusten perusteella lautakunnan käsitys on edelleen, että kuljetuspalveluita on kattavasti ja luotettavasti tarjolla ja asukkailla ja kiinteistöyhtiöillä on mahdollisuudet saada kilpailukykyinen tarjous jätteenkuljetuksista kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Ja kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksesta ei ole tullut tietoon, että terveydelle tai ympäristölle olisi aiheutunut haittaa tai vaaraa Forssassa.

Kokonaisuutta ajatellen selvityksessä vastausten ja analyysien perusteella on tuotu esille mm. että, jos kuljetusjärjestelmä muuttuisi kunnan järjestämäksi jätteenkuljetukseksi Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:lle ajojärjestelytehtäviin tarvittaisiin pari henkilöä lisää. Muutosvaiheessa tarvittaisiin todennäköisesti määräaikaista lisätyövoimaa neuvontaan, jotta muutoksen toteuttaminen sujuisi hyvin. Kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa yritysten toimintaympäristö on pysynyt vakaana. Viranomaisia kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus työllistää enemmän rekisterinpidon osalta.

Tästä voi tehdä johtopäätöksen, että työmäärä pysyisi kokonaisuutta ajatellen samana, mutta se kohdistuisi vaan eri toimijoihin.

Asukkaille aiheutuvien jätteenkuljetusmaksujen kustannustaso puolestaan saattaisi muuttua, jos Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy:n ylläpitämä suuri täydentävä keräysjärjestelmä saataisiin purettua. Sinällään selvitys tuo konkreettisesti esille täydentävän järjestelmän laajuuden.

Selvityksen heikkoutena on, että siinä ei ole selvitetty ns. epäselvien kiinteistöjen liittymistilannetta; määrää ja syytä. Viitteitä saattaa antaa jätelautakunnan syksyllä 2018 aloittama selvitys oletettujen jätehuoltoon kuulumattomien kiinteistöjen osalta. Satunnaisotantana lähetettiin selvityspyyntö 100:lle kiinteistölle/ osakaskunta. Forssan, Jokioisten ja Tammelan osalta selvityksen palautti noin 70 %. Näistä suurin osa oli jo liittynyt jätteenkuljetukseen eli kyse oli jätekuljetusrekisterin epätarkkuudesta. Osalle kiinteistöistä oli mahdollista myöntää vapautus esim. asuinkelvottomuuden perusteella.

Tämän jälkeen ympäristönsuojeluviranomainen lähetti helmikuussa 2019 kehotuksen liittyä jätehuoltoon niille kiinteistöille, jotka eivät vastanneet tai vastauksen perusteella ei voitu myöntää vapautusta. Forssan, Jokioisten ja Tammelan alueelle kehotuksia lähetettiin yhteensä 44. Kehotukseen vastasi 30 kiinteistöä. Näistä 23 oli jo valmiiksi liittynyt jätteenkuljetukseen eli kyse oli jälleen jätekuljetusrekisterin epätarkkuudesta. Kaksi kiinteistöä liittyi kehotuksen saatuaan jätteenkuljetukseen ja viiden kiinteistön osalta tulee selvittää täyttyvätkö vapautuksen perusteet.

Liittymistilanteesta voidaan todeta, että otannalla saavutettiin 84 % kiinteistöistä. Suurimpana ongelmana on jätekuljetusrekisterin epätarkkuus ja mm. niin sanottujen kimppa-astioiden tietojen puuttuminen. Varsinaisia jätteen kuljetukseen liittymättömiä löytyi kaksi. On kuitenkin todettava, että rekisterinpidossa olevat ongelmat eivät tee nykyistä kuljetusjärjestelmää laittomaksi tai kerro sen toimivuudesta kotitalouksien ja yritysten kannalta.

Lopuksi lautakunta toteaa selvityksestä, että vaikka asia ei vaikuta kuljetusjärjestelmäpäätökseen tai sen toimivuuteen tulisi selvitykseen korjata tiedot sivulle 3, koskien kuntien ympäristönsuojeluviranomaisia esimerkiksi, seuraavasti: Jätelain valvontaviranomaisena toimii kunnissa kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset. Näitä ovat mm. Forssan kaupungin ympä-

ristölupalautakunta, Humppilan kunnan tekninen lautakunta, Jokioisten kunnan teknisen lautakunnan lupajaosto, Tammelan kunnan ympäristölautakunta, Ypäjän kunnan rakennuslautakunta jne.

Päätös: Ympäristölupalautakunta hyväksyi ehdotuksen.